

การศึกษาพฤติกรรม และการรับรู้ที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุ
ของพนักงานบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)

A Study of Behavior and Perception Influencing Pre-retirement Preparation
among Airports of Thailand Public Company Limited Personnel

นภสร มโนมัยสันติภาพ Napasorn Manomaisantipharp

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อเปรียบเทียบข้อมูลของพนักงานบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) กับการเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณอายุ (2) เพื่อศึกษาอิทธิพลของพฤติกรรมในการดำรงชีวิตที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณอายุของพนักงาน บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) (3) เพื่อศึกษาอิทธิพลของการรับรู้ความเข้าใจในวัยเกษียณอายุที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณอายุของพนักงานบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ พนักงานบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ที่มีอายุ 41 - 60 ปี จำนวน 371 คน ใช้วิธีของทาโร ยามาเน่ และมาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และทำการวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การทดสอบกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ

ผลการวิจัย พบว่า พนักงานบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ที่มีระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และระยะเวลาปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณอายุไม่แตกต่างกัน แต่ด้านเพศ อายุ สถานภาพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณอายุแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พฤติกรรมในการดำรงชีวิตด้านการใช้เวลาว่าง ด้านเศรษฐกิจการเงิน ด้านที่อยู่อาศัย และด้านการปรับตัว มีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณอายุของพนักงานบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) และการรับรู้ความเข้าใจในวัยเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกาย และด้านจิตใจ มีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณอายุของพนักงานบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)

คำสำคัญ: พฤติกรรม, การรับรู้, การเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณ, ท่าอากาศยาน

Abstract

The objectives of this research were: (1) to compare the Airports of Thailand Public Company Limited personnel's data on a tendency for their pre-retirement preparation, (2) to study the influence of livelihood behavior influencing pre-retirement preparation among them, and (3) to study the influence of their perception of the retirees on their pre-retirement preparation. This study was a quantitative research. Based on Yamane's multi-stage sampling method, the research participants consisted of 371 employees from Airports of Thailand Public Company Limited, with 41 to 60 years of age. The online questionnaire had been developed to be used as the instrument for collecting data. The obtained data was measured and analyzed with descriptive statistics including frequency, percentage, mean and standard deviation. Inferential statistics including independent samples (t-Test), one-way ANOVA (F-test) and multiple regression analysis, were also implemented for testing hypothesis.

The result of hypotheses testing indicated that some demographic factors, including education level, job position, and working experience did not significantly affect their pre-retirement preparation, whereas different gender, age, marital status, average salary showed a statistically significant difference when it came to their pre-retirement preparation as the statistically significance level of 0.05. Regarding the livelihood behaviors ranging from leisure activities, economy, accommodation, and adjustment, had a significant impact on how they prepared for their pre-retirement. The perception of the retirement age particularly their physical and mental health issues was also an essential factor for their pre-retirement preparation.

Keywords: Behavior, Perception, Pre-retirement Preparation, Airport

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณอายุนั้น ถือเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นกับนานาประเทศทั่วโลก โดยเฉพาะส่วนใหญ่เป็นประเทศในภูมิภาคยุโรป ส่วนภูมิภาคเอเชีย ประเทศไทยมีอัตราการเติบโตของสัดส่วนผู้สูงอายุเป็นอันดับ 3 รองจากประเทศญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ โดยแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564) มุ่งเน้นถึงการให้ความสำคัญในการเตรียมความพร้อมกำลังคน และการเสริมสร้างในศักยภาพต่อประชากรทุกช่วงวัย เพื่อยกระดับถึงคุณภาพของทุนมนุษย์ระดับประเทศ โดยมีการพัฒนาคนให้เป็นที่ไปตามความเหมาะสมของแต่ละช่วงวัย เพื่อให้ได้รับการเติบโตอย่างมีคุณภาพ และมีทักษะจำเป็นที่สำคัญต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 สังคมสูงอายุมิใช่เพียงเรื่องของผู้สูงอายุ แต่เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคนทุกวัยและเป็นประเด็นเร่งด่วนที่สำคัญ โดยเฉพาะการสร้าง

ความตระหนักให้กับกลุ่มคนวัยทำงานถึงความสำคัญของการวางแผนทางการเงินและการเตรียมตัวให้พร้อมสู่การเป็นผู้สูงอายุและการอยู่ในสังคมสูงอายุ (กรมสุขภาพจิต, กระทรวงสาธารณสุข, 2563)

ในปัจจุบันหลายคนซึ่งยังมีความสุขกับชีวิตการทำงาน จนลืมวางแผนชีวิตหลังเกษียณ มีจำนวนบุคคลไม่น้อยที่ไม่ทันได้มีเวลาปรับตัว จนกระทั่งวันเกษียณอายุได้มาถึง โดยเฉพาะผู้สูงอายุ หรือบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ถ้าเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจเมื่ออายุถึง 60 ปี ก็จะต้องเกษียณอายุ พ้นภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบไปจากตำแหน่งที่เคยทำอยู่ หรือการออกจากรัฐวิสาหกิจตามระเบียบที่กำหนดไว้โดยใช้อายุเป็นเกณฑ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเกษียณอายุของผู้สูงอายุที่ประสบกับปัญหาที่เปลี่ยนแปลงไปของสภาวะการณต่าง ๆ ได้แก่ การเผชิญต่อการเปลี่ยนแปลงสถานภาพถึงสองสถานภาพในคราวเดียวกัน คือ สถานภาพของผู้สูงอายุที่มีการเสื่อมสภาพการทำงานของร่างกาย และสถานภาพของผู้ที่สูญเสียตำแหน่งในบทบาททางสังคม หน้าที่การงาน และหลักประกันความมั่นคงต่าง ๆ ในชีวิต การเกษียณอายุนับว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมที่สำคัญมากต่อผู้สูงอายุ เป็นสิ่งที่นำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงและการสูญเสียที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุภายหลังเกษียณเพราะนอกจากจะเป็นการเสื่อมถอยของร่างกายตามวัยที่ก่อให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพทรุดโทรมแล้ว ทางด้านจิตใจพบว่า มีการสูญเสียซึ่งอำนาจเดิมที่เคยมี ได้รับการยอมรับจากสังคมน้อยลง หากไม่ได้มีการเตรียมความพร้อมมาก่อน หรือไม่สามารปรับตัวได้ จะก่อให้เกิดผลกระทบต้อปัญหาด้านจิตใจ บางคนอาจมีเวลาว่างมากขึ้น จนทำให้เกิดความรู้สึกด้อยคุณค่า หมดความหมาย และขาดความพึงพอใจต่อสภาพชีวิตในปัจจุบัน (บรรลุ ศิริพานิช, 2553) ทางด้านสังคม พบว่า การเข้าสมาคมหรือสังคม เพื่อนฝูงลดน้อยลง การติดต่อกับสังคมภายนอก ตลอดจนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ลดลงเช่นกัน จึงทำให้ผู้สูงอายุหลังเกษียณแยกตัวออกจากสังคม ทางด้านการเงิน พบว่า การเกษียณอายุทำให้รายได้หลักที่เคยได้รับเป็นประจำทุก ๆ เดือนหายไป รายได้ที่มีอยู่ได้มาจากการออม หรือเงินก้อนสะสม หลังจากทำงานมาอย่างยาวนาน ไม่ว่าจะเป็เงินสะสมจากเงินชดเชยตามกฎหมาย บำเหน็จ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เงินเก็บสะสมจากประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ หรือแบบบำนาญ เป็นต้น จึงต้องจำกัดรายจ่ายวางแผนถึงการใช้จ่ายอย่างมีระเบียบแบบแผนและรอบคอบมากยิ่งขึ้น (จารีย์ ปิ่นทอง และคณะ, 2561)

การเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณอายุ ถือเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะถือเป็นการวางแผนถึงการใช้ชีวิตที่มีเป้าหมายอยู่ที่ความสุขในชีวิตอย่างหนึ่ง (ประนอม โอทกานนท์, 2554) หากบุคคลไม่มีการเตรียมความพร้อมไว้ล่วงหน้า อาจจะต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่คาดไม่ถึงและก่อให้เกิดปัญหาในหลาย ๆ ด้าน เช่น ด้านร่างกาย จิตใจ เศรษฐกิจการเงิน ที่อยู่อาศัย การใช้เวลารวมถึงปัญหาในการปรับตัวให้เข้ากับครอบครัวและสังคม (วรพนิต ศุกระแพทย์, 2559) ระยะเวลาที่เหมาะสมต่อการเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณอายุ คือ การเตรียมความพร้อมโดยเร็วที่สุด เนื่องจากเป็นกระบวนการต่อเนื่องในการป้องกันถึงภาวะวิกฤติในช่วงสุดท้ายของชีวิต และเพื่อที่จะได้มีเวลาในการวางแผนใช้ชีวิตอย่างรัดกุมมากขึ้น การเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณอายุมีประโยชน์ในการช่วยลดปัญหาของผู้เกษียณ ทำให้ผู้ที่เกษียณอายุสามารถปรับตัวต่อบทบาทหน้าที่ที่เปลี่ยนแปลงและมีความสุข ความพึงพอใจในการใช้ชีวิตหลังเกษียณ ซึ่งสอดคล้องกับ นิภาพันท์ พูนเสถียรทรัพย์ (2559) พบว่า การเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุเป็นวิธีการสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เกษียณอายุทุกคน

สามารถใช้ชีวิตในวัยสูงอายุร่วมกันกับครอบครัว ชุมชน สังคมได้อย่างมีความสุข มีคุณค่า และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น รวมถึงลดภาระของครอบครัวและภาครัฐที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการดูแลผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นวิธีการป้องกันปัญหาอันเกิดจากวัยสูงอายุได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ซึ่งถือเป็นรัฐวิสาหกิจเมื่อปี พ.ศ.2522 อยู่ในการกำกับดูแลของกระทรวงคมนาคม ได้มีการปรับรูปแบบสวัสดิการต่างๆ รวมถึงการจัดสรรเงินบำนาญเมื่อเกษียณอายุเป็นสวัสดิการรูปแบบอื่น ทำให้พนักงานที่อยู่ในสังกัดบริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ไม่ได้รับบำนาญ แต่ได้รับเงินชดเชยหลังการเกษียณอายุเพียงครั้งเดียวเท่านั้น ซึ่งต่างจากสวัสดิการในรูปแบบของข้าราชการซึ่งจะได้รับทั้งในรูปแบบเงินบำนาญ ค่ารักษาพยาบาลและความช่วยเหลืออื่นๆ พนักงานรัฐวิสาหกิจเหล่านี้อาจได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงภายหลังเกษียณอายุ หากมิได้มีการเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณอายุอย่างเหมาะสม

จากประเด็นปัญหาข้างต้นที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงสนใจจัดทำเป็นแนวทางการศึกษา ค้นคว้าในหัวข้อวิจัย การศึกษาพฤติกรรม และการรับรู้ที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุของพนักงานบริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ผลการศึกษาเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ต่อรัฐวิสาหกิจในการวางแผนเชิงนโยบายเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณอายุสำหรับพนักงาน และเป็นข้อมูลพื้นฐานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้วางแผนจัดกิจกรรมส่งเสริมการเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณอายุได้ตรงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย และเตรียมให้ผู้เกษียณเป็นผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพและมีศักยภาพในอนาคตอย่างยั่งยืนตลอดไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบข้อมูลของพนักงานบริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) กับการเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณอายุ
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของพฤติกรรมในการดำรงชีวิตที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณอายุของพนักงานบริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)
3. เพื่อศึกษาอิทธิพลของการรับรู้ความเข้าใจในวัยเกษียณอายุที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณอายุของพนักงานบริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)

สมมติฐานของการวิจัย

H₁: ข้อมูลของพนักงานบริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณอายุแตกต่างกัน

H₂: พฤติกรรมในการดำรงชีวิตมีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณอายุของพนักงานบริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)

H₃: การรับรู้ความเข้าใจในวัยเกษียณอายุมีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณอายุของพนักงานบริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา เรื่อง การศึกษาพฤติกรรม และการรับรู้ที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุของพนักงานบริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษา ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ พนักงานบริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) จำนวน 2,977 คน (ข้อมูลจากฝ่ายทรัพยากรบุคคล บริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ณ วันที่ 31 กรกฎาคม 2564)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ พนักงานบริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) อยู่ในวัยผู้ใหญ่ตอนกลางที่มีอายุระหว่าง 41 - 60 ปี โดยใช้สูตรคำนวณของ Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ระดับความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ซึ่งได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 353 คน แต่ผู้วิจัยป้องกันความคลาดเคลื่อนจึงเก็บกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 371 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

มุ่งศึกษา การศึกษาพฤติกรรม และการรับรู้ที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุของพนักงานบริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) โดยศึกษาด้านตัวแปรอิสระในประเด็นข้อมูลของพนักงาน คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ระยะเวลาปฏิบัติงาน สถานภาพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ส่วนประเด็นพฤติกรรมในการดำรงชีวิต มีจำนวน 4 ด้าน คือ 1) ด้านการปรับตัว 2) ด้านเศรษฐกิจการเงิน 3) ด้านที่อยู่อาศัย และ 4) ด้านการใช้เวลาว่าง

ประเด็นการรับรู้ความเข้าใจในวัยเกษียณอายุ มีจำนวน 2 ด้าน คือ 1) ด้านจิตใจ และ 2) ด้านสุขภาพร่างกาย

ส่วนศึกษาด้านตัวแปรตาม คือ การเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณอายุของพนักงานบริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ตั้งแต่เดือน สิงหาคม 2564 ถึง มกราคม 2565

4. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษา คือ พนักงานบริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ที่ปฏิบัติงาน ณ สำนักงานใหญ่ ทำอากาศยานสุวรรณภูมิ ทำอากาศยานดอนเมือง ทำอากาศยานเชียงใหม่ ทำอากาศยานแม่ฟ้าหลวง เชียงราย ทำอากาศยานภูเก็ต และทำอากาศยานหาดใหญ่

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ทฤษฎีทางจิตสังคม

ทฤษฎีทางจิตสังคม โดย Atchley (1994) กล่าวว่า การปรับตัวต่อความชราภาพ และเน้นว่าพัฒนาการของผู้ใหญ่เป็นกระบวนการต่อเนื่องเมื่อถึงวัยกลางคน ผู้สูงอายุจะพยายามแสวงหาบทบาทสังคมใหม่มาทดแทนบทบาทสังคมเก่าที่สูญเสียไป ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยแรงจูงใจ สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม และยังมีขึ้นอยู่กับลักษณะทางสังคมอื่นๆ เช่น ความยืดหยุ่น หรือข้อจำกัดของสังคม เช่น ผู้สูงอายุที่มีสถานภาพทางสังคมสูง เป็นที่ต้องการของสังคม ย่อมต้องการที่จะมีบทบาทต่อไปในสังคม Atchley ได้

แบ่งระยะการเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณอายุ ออกเป็น 2 ช่วง ดังนี้ ได้แก่ การเตรียมตัวระยะยาว (Remote Phase) โดยการเตรียมความพร้อมทางด้านสุขภาพร่างกาย เศรษฐกิจการเงิน การใช้เวลาว่างว่างยามเกษียณหรือวางแผนงานอดิเรก ส่วนการเตรียมตัวระยะสั้น (Near Phase) ซึ่งต้องการกำลังใจ เพื่อสร้างทัศนคติทางบวก และการเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณอายุ

2. การเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณอายุ

การเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณอายุถือเป็นการวางแผนชีวิตอย่างหนึ่งที่มีเป้าหมายอยู่ที่ การประสบความสำเร็จและความสุขในชีวิตหลังวัยทำงาน ประนอม โอทกานนท์ (2554) กล่าวว่า สุขภาพสมบูรณ์ในชีวิต (Wellness) ซึ่งสามารถแบ่งช่วงชีวิตของบุคคลออกเป็น 3 ช่วง คือ วัยเด็ก วัยผู้ใหญ่ และวัยสูงอายุ ซึ่งช่วงวัยสูงอายุนี้จะเป็นยุคทองของชีวิต หากบุคคลได้มีการวางแผนและเตรียมความพร้อม มาเป็นอย่างดี สำหรับช่วงระยะเวลาการเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณอายุที่เหมาะสมนั้น มีนักวิชาการ หลายๆ ท่าน ได้กำหนดไว้แตกต่างกัน ดังนี้ วิจิตร บุญยะโหดระ (2537) แนะนำว่า บุคคลควรเตรียมความพร้อมล่วงหน้าประมาณ 10 ปี ก่อนวัยเกษียณอายุ Atchley (1994) ได้เสนอให้มีการเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณอายุไว้ล่วงหน้าอย่างน้อย 10 - 15 ปี ในขณะที่ Jack, J. Leedy & James Wynbrandt (1987) แนะนำให้บุคคลมีการเตรียมความพร้อมให้เร็วที่สุด นลินี ทิพย์วงศ์ (2558) กล่าวว่า การเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณอายุมี 6 ด้านด้วยกัน ประกอบด้วย ด้านสุขภาพกาย ด้านจิตใจ ด้านการเงิน ด้านที่อยู่อาศัย ด้านการปรับตัว และด้านกิจกรรมการใช้เวลาว่าง ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่คนวัยทำงานต้องมีการเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือเมื่อเกษียณอายุ และจะส่งผลให้มีการใช้ชีวิตหลังวัยเกษียณอย่างมีความสุข ไม่เป็นภาระต่อสังคมและชุมชน

3. พฤติกรรมในการดำรงชีวิต

พฤติกรรมมนุษย์เป็นพฤติกรรมและกระบวนการทางจิต ซึ่งเป็นการกระทำของบุคคลหรือปฏิกิริยาภายในร่างกายที่ผู้อื่นสามารถสังเกตได้ผ่านประสาทสัมผัส หรือใช้เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ และประสบการณ์ ส่วนบุคคลที่เป็นกระบวนการภายในจิตใจ ที่สังเกตได้ทางอ้อมผ่านการกระทำหรือการแสดงออก (หัสติน แก้ววิชิต, 2559) สำหรับ วรรณรา ชื่นวัฒนา (2557) กล่าวว่าแนวคิดพฤติกรรมในการดำรงชีวิตแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ 1) ด้านการปรับตัว 2) ด้านเศรษฐกิจการเงิน 3) ด้านที่อยู่อาศัย และ 4) ด้านการใช้เวลาว่าง

4. การรับรู้ความเข้าใจในวัยเกษียณอายุ

การรับรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นหลังจากมีสิ่งเร้ามากระตุ้นความรู้สึก Bernstein (1999) และ ถูกตีความหมาย โดยการใช้ความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ซึ่งการรับรู้เป็นสิ่งที่ต้องการการเรียนรู้ ดังนั้นการรับรู้จะเป็นเพียงแต่การรับสัมผัสเท่านั้น จิณณรัตน์ วราบุญนาทกริรมย์ (2558) กล่าวว่า การรับรู้เป็นกระบวนการทางความคิด (Cognitive Process) ที่สลับซับซ้อน มนุษย์ต้องมีการตัดสินใจ ก่อนที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเสมอ ในการตัดสินใจมนุษย์ต้องอาศัยข้อมูลที่ตนได้รับจากแหล่งต่างๆ และอาศัยกระบวนการรู้สึก (Sensation) การรับรู้ความเข้าใจในวัยเกษียณอายุเป็นการรับรู้ความสามารถของตนเองในการจัดการวางแผนรับมือกับการเกษียณอายุ ทั้งทางด้านสุขภาพกาย และด้านสุขภาพใจ (ธีรนุช

ห่านิรติศัย, 2551) การรับรู้สภาวะสุขภาพด้านร่างกาย คือ การรับรู้ถึงสมรรถภาพด้านร่างกายตามความเป็นจริงในปัจจุบันว่ามีสุขภาพอย่างไร การรับรู้สภาวะสุขภาพด้านจิตใจ คือ การรับรู้ถึงสมรรถภาพทางด้านจิตใจที่มีความสามารถในการพร้อมรับสถานการณ์ต่างๆ ได้ในระดับไหน

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัย เรื่อง การศึกษาพฤติกรรม และการรับรู้ที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุของพนักงานบริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ได้ศึกษาในครั้งนี้เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ปฏิบัติงานเป็นพนักงานบริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นพนักงานที่มีอายุ 41 - 60 ปี ปฏิบัติงานอยู่ในจังหวัดสมุทรปราการ กรุงเทพฯ เชียงใหม่ เชียงราย สงขลา และภูเก็ต จำนวน 2,977 คน โดยคำนวณกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ Yamane (1973) กำหนดค่าความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 353 ตัวอย่าง เพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อน เพิ่มสำรองกรณีเก็บแบบสอบถามไม่ครบและแบบสอบถามไม่สมบูรณ์อีก 5% เท่ากับ 18 คน ทำให้ข้อมูลสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จะใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 371 คน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ดังตาราง 1

ตาราง 1

จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยของบริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)

กลุ่มธุรกิจ	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
1. สำนักงานใหญ่	719	90
2. ทำอากาศยานสุวรรณภูมิ	1,404	175
3. ทำอากาศยานดอนเมือง	328	41
4. ทำอากาศยานเชียงใหม่	148	18
5. ทำอากาศยานแม่ฟ้าหลวง เชียงราย	90	11
6. ทำอากาศยานหาดใหญ่	116	14
7. ทำอากาศยานภูเก็ต	172	21
รวม	2,977	371

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบ่งออกเป็น 4 ส่วนด้วยกัน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลของพนักงานบริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) โดยใช้แบบสอบถามแบบสำรวจรายการ (Check List) จำนวน 7 ข้อ

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมในการดำรงชีวิตของพนักงานบริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) จำนวน 27 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า กำหนดตามวิธี Likert Scale แบ่งระดับการวัดเป็น 5 ระดับ

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้ความเข้าใจในวัยเกษียณอายุของพนักงานบริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) จำนวน 12 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า กำหนดตามวิธี Likert Scale แบ่งระดับการวัดเป็น 5 ระดับ

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณอายุของพนักงานบริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) จำนวน 7 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า กำหนดตามวิธี Likert Scale แบ่งระดับการวัดเป็น 5 ระดับ

การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาออกแบบสอบถาม เมื่อสร้างแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้ว ได้ปรึกษาอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการ และมีการตรวจทาน เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีความถูกต้องของเนื้อหา ได้มีการแก้ไข ปรับเนื้อหาในแต่ละข้อคำถามตามคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา รวมถึงข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย ก่อนที่จะนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.879 - 0.919 มากกว่า 0.70 แสดงได้ว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่น สามารถนำแบบสอบถามไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริงได้ (Hair, Black, Babin, B.J., & Anderson, 2014)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามออนไลน์ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับพนักงานบริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) จำนวน 371 ตัวอย่าง และนำแบบสอบถามออนไลน์ดังกล่าวไปดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในลำดับต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. ข้อมูลของพนักงานบริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) วิเคราะห์โดยการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. ประเมินระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมในการดำรงชีวิต การรับรู้ความเข้าใจในวัยเกษียณอายุของพนักงานบริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) วิเคราะห์โดยคำนวณค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. ข้อมูลของพนักงานบริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณอายุแตกต่างกัน โดยการทดสอบความแตกต่างของค่าที่ (t-Test) และทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวน (One-Way ANOVA) และหากมีความแตกต่างให้ใช้การเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธี Least Significant Difference (LSD)
4. พฤติกรรมในการดำรงชีวิต และการรับรู้ความเข้าใจในวัยเกษียณอายุมีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณอายุของพนักงานบริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) โดยหาค่าการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

การศึกษาพฤติกรรม และการรับรู้ที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุของพนักงาน บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ในการศึกษาครั้งนี้ มีขั้นตอนการวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

ผลการวิจัย พบว่า พนักงานบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 50.4 อายุ 41 - 45 ปี จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 32.6 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 50.1 ปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารระดับต้น (L6 - L7) จำนวน 233 คน คิดเป็นร้อยละ 62.8 ระยะเวลาปฏิบัติงาน 15 - 22 ปี จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 32.3 มีสถานภาพสมรส จำนวน 237 คน คิดเป็นร้อยละ 63.9 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 40,000 - 90,000 บาท จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 51.2

ตาราง 2

แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของพฤติกรรมในการดำรงชีวิตของพนักงานบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)

พฤติกรรมในการดำรงชีวิต	จำนวนข้อ คำถาม	ระดับความคิดเห็น		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล
ด้านการปรับตัว	6	4.45	0.556	มากที่สุด
ด้านเศรษฐกิจการเงิน	9	4.14	0.613	มาก
ด้านที่อยู่อาศัย	6	4.23	0.666	มากที่สุด
ด้านการใช้เวลาว่าง	6	4.09	0.723	มาก
รวม		4.23	0.527	มากที่สุด

จากตาราง 2 แสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมในการดำรงชีวิตของพนักงานบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.23$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการปรับตัว อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.45$) รองลงมา ด้านที่อยู่อาศัย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.23$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการใช้เวลาว่าง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.09$) ตามลำดับ

ตาราง 3

แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของการรับรู้ความเข้าใจในวัยเกษียณอายุของพนักงานบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)

การรับรู้ความเข้าใจในวัยเกษียณอายุ	จำนวนข้อ คำถาม	ระดับความคิดเห็น		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล
ด้านจิตใจ	6	4.40	0.581	มากที่สุด
ด้านสุขภาพร่างกาย	6	4.25	0.616	มากที่สุด
รวม		4.33	0.548	มากที่สุด

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่า การรับรู้ความเข้าใจในวัยเกษียณอายุของพนักงานบริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.33$) และเมื่อพิจารณาเป็นราย ด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านจิตใจ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.40$) รองลงมา ด้าน สุขภาพร่างกาย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.25$) ตามลำดับ

ตาราง 4

แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของการเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณอายุของพนักงานบริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)

การเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณอายุ	จำนวนข้อ คำถาม	ระดับความคิดเห็น		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล
รวม	7	3.89	0.799	มาก

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่า การเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณอายุของพนักงานบริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.89$)

ตาราง 5

ผลการทดสอบความแตกต่างของข้อมูลพนักงานบริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณอายุ

ข้อมูลพนักงาน	t/F-test	Sig	ผลการทดสอบ
เพศ	3.241	0.001*	แตกต่างกัน
อายุ	3.069	0.028*	แตกต่างกัน
ระดับการศึกษา	1.841	0.139	ไม่แตกต่างกัน
ตำแหน่งงาน	1.545	0.189	ไม่แตกต่างกัน
ระยะเวลาปฏิบัติงาน	0.220	0.882	ไม่แตกต่างกัน
สถานภาพ	16.938	0.000*	แตกต่างกัน
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	4.036	0.003*	แตกต่างกัน

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 5 พบว่า พนักงานบริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ที่มีเพศ อายุ สถานภาพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณอายุ แตกต่างกัน ส่วนพนักงานบริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ที่มีระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และระยะเวลาปฏิบัติงาน ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณอายุ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 6

แสดงค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรพยากรณ์ พฤติกรรมในการดำรงชีวิตที่มีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณอายุของพนักงานบริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)

ตัวแปรพยากรณ์	B	S.E.	β	t	Sig.
(Constant)	-0.562	0.244		-2.302	0.022
ด้านการใช้เวลาว่าง (X_4)	0.425	0.057	0.384	7.394	0.000*
ด้านเศรษฐกิจการเงิน (X_2)	0.277	0.061	0.213	4.539	0.000*
ด้านที่อยู่อาศัย (X_3)	0.233	0.062	0.194	3.752	0.000*
ด้านการปรับตัว (X_1)	0.130	0.060	0.091	2.167	0.031*

$R = 0.749$, $R^2 = 0.561$, $R^2_{adj} = 0.557$, $S.E._{est} = 0.53218$, $F = 117.159$

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 6 แสดงค่าสัมประสิทธิ์ของพฤติกรรมในการดำรงชีวิตที่เป็นตัวแปรพยากรณ์ การเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณอายุของพนักงานบริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) พบว่า พฤติกรรมในการดำรงชีวิตด้านการใช้เวลาว่าง ด้านเศรษฐกิจการเงิน ด้านที่อยู่อาศัย และด้านการปรับตัวมีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณอายุของพนักงานบริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงสนับสนุนสมมติฐานที่ 2 สามารถสร้างสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ ดังนี้

$$\hat{Y} = -0.562 + 0.425 X_4 + 0.277 X_2 + 0.233 X_3 + 0.130 X_1$$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$\hat{Z} = 0.384 Z_4 + 0.213 Z_2 + 0.194 Z_3 + 0.091 Z_1$$

ตาราง 7

แสดงค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรพยากรณ์ การรับรู้ความเข้าใจในวัยเกษียณอายุที่มีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณอายุของพนักงานบริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)

ตัวแปรพยากรณ์	B	S.E.	β	t	Sig.
(Constant)	-0.017	0.255		-0.068	0.946
ด้านสุขภาพร่างกาย (X_6)	0.666	0.070	0.513	9.516	0.000*
ด้านจิตใจ (X_5)	0.245	0.074	0.178	3.296	0.001*

$R = 0.647$, $R^2 = 0.419$, $R^2_{adj} = 0.415$, $S.E._{est} = 0.61116$, $F = 132.430$

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 7 แสดงค่าสัมประสิทธิ์ของการรับรู้ความเข้าใจในวัยเกษียณอายุที่เป็นตัวแปรพยากรณ์ การเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณอายุของพนักงานบริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) พบว่า การรับรู้ความเข้าใจในวัยเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกาย และด้านจิตใจมีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณอายุของพนักงานบริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงสนับสนุนสมมติฐานที่ 3 สามารถสร้างสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ ดังนี้

$$\hat{Y} = -0.017 + 0.666 X_6 + 0.245 X_5$$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$\hat{Z} = 0.513 Z_6 + 0.178 Z_5$$

อภิปรายผล

ผลการวิจัย เรื่อง การศึกษาพฤติกรรม และการรับรู้ที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุ ของพนักงานบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) สามารถสรุปและอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. พนักงานบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ที่มีระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และระยะเวลาปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณอายุไม่แตกต่างกัน กล่าวได้ว่า บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินธุรกิจจากภาครัฐ เป็นรัฐวิสาหกิจ ทำให้พนักงานในปัจจุบันไม่ได้รับบำนาญเหมือนข้าราชการ ดังนั้นจึงให้ความสำคัญต่อการเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณอายุมากขึ้น สอดคล้องกับ นัทธณัฐย์ คำสาวงษ์ (2561) พบว่า ระดับตำแหน่งและระยะเวลาปฏิบัติงาน ที่แตกต่างกัน มีความต้องการการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุไม่แตกต่างกัน เนื่องจากพนักงานไม่ว่าจะมีตำแหน่งสูงหรือระยะเวลาปฏิบัติงานนาน ต้องเผชิญกับการเข้าสู่วัยเกษียณเช่นเดียวกัน จึงต้องมีการเตรียมความพร้อมและยอมรับต่อสถานการณ์ต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

พนักงานบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ที่มีเพศ อายุ สถานภาพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณอายุแตกต่างกัน จากผลการวิจัย พบว่า พนักงานเพศชายมีการเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณอายุมากกว่าเพศหญิง อาจด้วยบทบาทของการเป็นผู้นำครอบครัว จึงต้องวางแผนการใช้ชีวิต เพื่อเป็นหลักให้กับครอบครัวและคนรอบข้างได้ สอดคล้องกับ สจี กุลธวัชวงศ์ และคณะ (2560) พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเพศ ด้านอายุ ด้านสถานภาพ ด้านระดับการศึกษา ด้านรายได้ต่อเดือน และจำนวนบุตรที่ต้องรับผิดชอบต่างกัน มีผลต่อพฤติกรรมการเตรียมตัวก่อนการเกษียณอายุการทำงาน แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากการใช้ชีวิตและการมีครอบครัวเป็นตัวแปรสำคัญที่จะต้องมีการดูแล และการใช้ชีวิตในสังคมปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป

2. พฤติกรรมในการดำรงชีวิตด้านการใช้เวลาว่าง ด้านเศรษฐกิจการเงิน ด้านที่อยู่อาศัย และด้านการปรับตัว มีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณอายุของพนักงานบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) เนื่องจากการเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณอายุถือเป็นการวางแผนชีวิตอย่างหนึ่ง หากพนักงานมีการเตรียมความพร้อมจะส่งผลให้พนักงานมีความมั่นคงในชีวิต คุณภาพชีวิตที่ดี และโดยส่วนใหญ่พนักงานมีเป้าหมายเพื่อไม่ให้มีภาระหนี้สินหลังเกษียณอายุ จึงควรมีการวางแผนทางการเงินเพื่อลงทุน หรือหารายได้เพิ่มเติม เพื่อรองรับในยามเกษียณอายุ สอดคล้องกับ ฉัตรจงกล ตูลยนิษกะ (2559) พบว่า กิจกรรมการใช้เวลาว่างเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวของผู้เกษียณอายุราชการ การมีกิจกรรมใหม่ๆ มาทดแทนบทบาทหน้าที่เดิมหลังเกษียณ สามารถนำมาชดเชยภาระหน้าที่ที่สูญเสียไป ส่งผลให้ผู้เกษียณตระหนักถึงคุณค่าของตนและมีการปรับตัวได้ดี และสอดคล้องกับ วราลักษณ์ ลิ้มกาญจนา และคณะ (2563) พบว่า ปัจจัยด้านภาวะเงินเพื่อมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมความพร้อมทางการเงินเพื่อวัยเกษียณ จากความผันผวนทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน ทำให้พนักงานจำเป็นต้องเพิ่มความระมัดระวังในการใช้จ่าย และรู้จักเก็บออมเงินมากขึ้น เพื่อให้มีเงินไว้ใช้จ่ายยามฉุกเฉินและเพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายหลังเกษียณ นอกจากนี้สอดคล้องกับ วชากร นพนรินทร์ (2563) พบว่า การมีที่อยู่อาศัย

เป็นของตนเองเป็นหนึ่งในปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพ เนื่องจากที่อยู่อาศัยเป็นหนึ่งในปัจจัยที่มีความสำคัญยิ่งต่อมนุษย์ หากบุคคลมีที่อยู่อาศัยที่มั่นคงเป็นของตนเอง และสอดคล้องกับ การิตา เขียรถาวร (2563) พบว่า พฤติกรรมปรับตัวในการดำเนินชีวิตมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับรูปแบบการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุ ซึ่งพฤติกรรมการปรับตัวแสดงออกให้เห็นผ่านทางด้านร่างกาย เพื่อรักษาการมีสุขภาพที่ดี ด้านจิตใจ มีความมั่นคงทางอารมณ์ มีความเชื่อมั่น หรือมองเห็นคุณค่าของตน และด้านบทบาทหน้าที่ เพื่อคงไว้ซึ่งความมั่นคงทางสังคม

3. การรับรู้ความเข้าใจในวัยเกษียณอายุด้านสุขภาพร่างกาย และด้านจิตใจ มีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณอายุของพนักงานบริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) กล่าวคือ การที่ผู้เกษียณอายุต้องเผชิญกับสภาวะการณ์การดำรงชีวิตที่แตกต่างจากคนวัยทำงาน จำเป็นจะต้องมีการเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณอายุ ขึ้นอยู่กับ การรับรู้ความเข้าใจทางด้านสุขภาพร่างกาย ควรต้องใส่ใจอย่างมาก มีการปรับสุขภาพอนามัย ออกกำลังกายที่สม่ำเสมอ รับประทานอาหารที่เหมาะสมกับวัย และการรับรู้ความเข้าใจทางด้านจิตใจ เป็นการยอมรับถึงการเปลี่ยนแปลง สร้างขวัญกำลังใจที่ดีให้กับตนเอง สอดคล้องกับ อภารัตน์ อิงคภากร และนาถ พันธุมนาวิน (2562) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุของประชาชนวัยทำงาน ด้านสุขภาพร่างกาย ประชาชนที่เห็นประโยชน์ของการเตรียมความพร้อมทางด้านสุขภาพตนเอง และมีการรับนโยบายเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเมื่อเข้าวัยสูงอายุ จะทำให้มีการเตรียมความพร้อมทางด้านสุขภาพร่างกาย ประกอบกับอาชีพก็มีส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดการเตรียมความพร้อมทางด้านจิตใจ เพราะการทำงานรับราชการและรัฐวิสาหกิจจะมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจในระยะยาว ซึ่งส่งผลต่อด้านจิตใจ และสอดคล้องกับ ปาริชาติ อุดกลั่น, อรมน ปันทอง และรัชฎาพร บุญเรือง (2564) พบว่า ความตระหนัkd้านจิตใจ และด้านสุขภาพส่งผลเชิงบวกต่อพฤติกรรมการเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุ กล่าวคือ ยิ่งข้าราชการกรุงเทพมหานครมีความตระหนักเพิ่มมากขึ้น พฤติกรรมการเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุก็จะเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย ในทางกลับกัน หากข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญมีความตระหนักลดน้อยลง พฤติกรรมการเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุก็ลดน้อยลง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ฝ่ายทรัพยากรบุคคลของบริษัทควรมีการส่งเสริมและวางแผนให้มีกิจกรรมที่จะสนับสนุนให้เกิดการเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณอายุอย่างต่อเนื่อง เช่น การส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพร่างกายและจิตใจ การประกอบอาชีพเสริม การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ รวมถึงการนำหน่วยงานมาให้ความรู้เกี่ยวกับการลงทุนและการออมเงิน
2. สหกรณ์ออมทรัพย์ ธนาคารพาณิชย์ หรือสถาบันการเงินควรมีนโยบายส่งเสริมการให้ข้อมูลข่าวสารทางการเงิน ตลอดจนความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุ
3. หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน สามารถนำผลการวิจัยนี้ไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาหาแนวทางในการสร้างความตระหนักถึงความสำคัญในการเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุ เพื่อช่วยลดภาระของภาคส่วนต่างๆ ในการดูแลผู้สูงอายุซึ่งเป็นผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการดำรงชีวิตหลังการเกษียณของพนักงาน เพื่อนำไปเป็นแนวทางให้บุคคลที่กำลังเตรียมความพร้อมเกษียณอายุ เพื่อให้สามารถเตรียมตัวรับมือกับปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ภายหลังเกษียณได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป
2. การทำวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษากับกลุ่มที่มีรายได้ไม่แน่นอน เช่น กลุ่มรับจ้างทั่วไป กลุ่มอุตสาหกรรม กลุ่มค้าขาย เป็นต้น หรือศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่ทำงานในภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อจะได้ทราบถึงข้อมูลความต้องการที่กลุ่มบุคคลต่างๆ เห็นว่า เป็นเรื่องสำคัญกับการเตรียมความพร้อมก่อนวัยเกษียณ เพื่อจะได้นำผลการวิจัยนั้นไปพัฒนาช่วยเหลือได้อย่างรวดเร็วและตรงกับความต้องการมากที่สุด
3. เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายและชัดเจนมากยิ่งขึ้น ควรนำสถิติตัวอื่นมาใช้ในการวิเคราะห์ ร่วมกับการเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก และการจัดการสัมภาษณ์แบบกลุ่มควบคู่กับการแจกแบบสอบถามเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม

เอกสารอ้างอิง

- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2563). *ก้าวอย่างของประเทศไทย ผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์*
แบบ. สืบค้นเมื่อ 23 สิงหาคม 2564, จาก <https://www.dmh.go.th/news-dmh/view.asp?id=30476>
- การिता เจริญถาวร. (2563). *การศึกษารูปแบบการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุของพนักงาน*
การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 1 ภาคกลาง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจ
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- จารย์ ปิ่นทอง, ธนภรณ์ จิตตินันทน์, ปภัสสร แสงสุขสันต์ และณัคนางค์ กุลนาถศิริ. (2561). *สังคมสูง*
วัยกับความท้าทายของตลาดแรงงานไทย. รายงานของ: *โครงการศึกษาด้านโครงสร้างเศรษฐกิจ*
ไทยที่มีนัยต่อการดำเนินนโยบาย. สายนโยบายการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย กรุงเทพฯ.
- จิณณรัตน์ วราบุญนาถภิมย์. (2558). *การเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุของพนักงาน บริษัท*
ยูเซ็น โลจิสติกส์ (ประเทศไทย) จำกัด. สารนิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ฉัตรจงกล ตูลยนิษกะ. (2559). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวหลังเกษียณของผู้สูงอายุในจังหวัดพัทลุง*.
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ธีรนุช ห่านิรัตติชัย. (2551). *ผลของโปรแกรมกระตุ้นการรู้คิดต่อการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในผู้สูงอายุ*.
วารสารสภาการพยาบาล, 25(1), 53-66.
- นลินี ทิพย์วงศ์. (2558). *คุณภาพชีวิตและการเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยสูงอายุของพยาบาลวิชาชีพ ณ*
โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง เขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันทฉัตร คำสาวงษ์. (2561). *การเตรียมความพร้อมในการเกษียณอายุราชการของข้าราชการ สำนัก*
การคลัง กรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- นิภาพันท์ พูนเสถียรทรัพย์. (2559). 5 ขั้นตอนวางแผนเกษียณอายุอย่างมั่งคั่ง. สืบค้นเมื่อ 28 สิงหาคม 2564, จาก <https://www.scb.co.th/th/personal-banking/stories/retirement-plan/5-step-retirement-plan.html>
- บรรลุ ศิริพานิช. (2553). สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ.2552. กรุงเทพฯ: ทีคิวพี.
- ประนอม โอทกานนท์. (2554). ชีวิตที่สุขสมบูรณ์ของผู้สูงอายุไทย: หลักการ งานวิจัย และบทเรียนจากประสบการณ์ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปาริชาติ อุดกลั่น, อรมน บัณฑิต และรัชฎาพร บุญเรือง. (2564). อิทธิพลของความตระหนักที่มีต่อพฤติกรรมการเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุของข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญ สังกัดสำนักการคลัง กรุงเทพมหานคร. วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, 16(58), 88-98.
- วชากร นพนรินทร์. (2563). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นผู้สูงวัยอย่างมีคุณภาพของประชาชน ในอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์สาธาณสุขศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วรพินิต ศุกระแพทย์. (2559). การเตรียมตัวเข้าสู่วัยสูงอายุ การปลดเกษียณฯ. สืบค้นเมื่อ 20 กันยายน 2564, จาก <http://164.115.41.60/knowledge/?p=251>
- วรรณรา ชื่นวัฒนา. (2557). การเตรียมตัวเข้าสู่วัยสูงอายุ. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี, 6(1), 197-202.
- วรลักษณ์ ลิ้มกาญจนา, กลางใจ แสงวิจิตร, พรทิพย์ จิระธำรง และศรสรณีย์ สังข์สุวรรณ. (2563). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมความพร้อมทางการเงินเพื่อวัยเกษียณ: กรณีศึกษาพนักงานธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ภาคใต้. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, 19(2), 28-45.
- วิจิตร บุญยะโหดระ. (2537). คู่มือเกษียณอายุ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สัมผัสที่ 6.
- วลี กุลธวัชวงศ์, นภาเขตต์ พลยะเรศ, รุจิรา พลแพงขวา, เกียรติพร จันโทภาส, พรรติภา ชินภา และ อารุช วงศ์สว่าง. (2560). พฤติกรรมการเตรียมตัวก่อนการเกษียณอายุการทำงานของพนักงานเทศบาลในจังหวัดอุดรธานี. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย, 7(2), 64-68.
- สุวิทย์ ขจรกล้า. (2559). การเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณอายุของพนักงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- หัสติน แก้ววิจิต. (2559). พฤติกรรมมนุษย์เพื่อการพัฒนาตน. อุดรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- อารารัตน์ อิงคภากร และนาถ พันธุมนาวิน. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุของประชาชนวัยทำงาน: กรณีศึกษาเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร. วารสารวิชาการ สาธาณสุข, 28(1), 22-36.
- Atchley, R.C. (1994). *Social forces and Aging: An Introduction to Social Gerontology* (7th ed.). Belmont, California: Wadsworth.
- Bernstein, D. M. (1999). *Essentials of Psychology*. Boston: Houghton Mifflin.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B.J., & Anderson, R. E. (2014). *Multivariate Data Analysis* (7th ed.). Prentice Hall: Upper Saddle River, New Jersey.
- Jack, J. Leedy & James Wynbrandt. (1987). *Executive Retirement Management: A Manager's Guide to the Planning and Implementation of a Successful Retirement*. New York: Facts on File.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis* (3rd ed.). New York: Harper & Row.